

ТАҚРИЗИ

муқарризи расмӣ ба диссертатсияи Султонзода Тоҷибой Султонӣ дар мавзӯи “Камолуддин Ҳусайни Хоразмӣ ва суннатҳои шарҳнависӣ бар “Маснавии маънавӣ”- и Мавлоно Ҷалолуддини Балхӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 10.01.01. – Адабиёти тоҷик пешниҳод гардидааст.

Шарҳу маърифати осори адабӣ, махсусан назму насри асримиёнагӣ, яке аз масоили мубрами адабиётшиносии муосир ба ҳисоб меравад. Ба таҳқиқи шарҳнависӣ ва доираи масъалаҳои марбут ба он, амсоли заминаҳои пайдоиши шарҳнависӣ, чараҳои маърифати асари адабӣ ва тамоюлоти он, сарчашма ва пайдоиши илми герменевтика дар кишварҳои Аврупо ва Шарқ дар таърихи адабиётшиносии навини тоҷик донишманди маъруф, профессор Абдуманнон Насриддинов ба таври низомманд иқдом варзида, дар ин замина мақолаю китобҳои зиёд таълиф карда, инчунин, шогирдонеро ҳам дар ин самти адабпажӯхӣ тарбият кардааст, ки Султонзода Тоҷибой Султонӣ аз ҷумлаи онҳост. Шарҳнависиро донишманди мазкур дар пажӯҳиши худ бо номи «Шарҳнависӣ дар таърихи адаби форс-тоҷик» ба унвони як самти густардаи илми филологияи муосир ба доираи таҳқиқ кашида, дар заминаи оид ба самтҳои асосии пажӯҳиш ҳам изҳори назар кардааст. Аз ҷумла, яке аз самтҳои пажӯҳиш дар шарҳнависӣ омӯзиши шарҳҳои мутааддиде мебошад, ки бар мабноси ин ё он асари мушаххаси адабӣ ба миён омадаанд, ба мисли шарҳҳои, ки дар дарозии таърих бар “Маснавии маънавӣ”- и Мавлоно Ҷалолуддини Балхӣ навишта шудаанд.

Дар таърихи адабиёти тоҷикӣ камтар асаре чун “Маснавии маънавӣ” аз назари шарҳу тавзеҳ мавриди омӯзиши маърифатгарон қарор гирифтааст. Зеро ин асари беназир бо мавзӯю муҳтаво, маънову мундариҷа, фалсафа ва мантиқ, ки аз назари арзиши илмиву адабиаш онро “Қуръон бо забони паҳлавӣ” мехонанд, дар миёни осори адабии адабиёти қуруни вусто ҷойгоҳи хоссаро дорост ва маҳзани бепоёни маъниро мемунад. Ин аст, ки маҳз шарҳҳои адабии суҳанварони асримиёнагии адабиёти тоҷику форс имкон фароҳам меорад, ки хонанда дар шинохти матлаб, маънӣ, мазмун ва мазмунҳои фалсафии “Маснавии маънавӣ”-и Мавлоно Ҷалолуддини Балхӣ хубтар роҳ ёбад.

Дар диссертатсияи Султонзода Тоҷибой Султонӣ “Камолуддин Ҳусайни Хоразмӣ ва суннатҳои шарҳнависӣ бар «Маснавии маънавӣ»-и Мавлоно Ҷалолуддини Балхӣ”, ки аз муқаддима, ҷаҳор боб, ҳаҷдаҳ фасл, хулоса ва китобнома иборат аст, дар заминаи шарҳи “Ҷавоҳир-ул-асрор ва завоҳир-ул-анвор”-и Камолуддин Ҳусайни Хоразмӣ, ки аз нахустин шарҳҳои “Маснавии

маънавӣ” маҳсуб мегардад, як қатор шарҳномаҳо мавриди таҳлилу баррасии ҳаматарафа қарор гирифтаанд.

Аҳамияти мавзӯи таҳқиқшаванда дар он зоҳир мегардад, ки диссертатсия дар шинохт ва инъикоси арзишҳои илмӣ, адабӣ ва филологии шарҳҳои пурарзиши адабиёти асримиёнагии тоҷикӣ форс, баҳусус шарҳҳои “Маснавии маънавӣ”, муфид мебошад. Чунонки, муаллифи диссертатсия таъкид мекунад, шарҳи “Қавохир-ул-асрор ва завоҳир-ул-анвор” дар адабиётшиносии тоҷик то иқдоми шоистаи ӯ мавриди омӯзиши дақиқ ва густурда қарор нагирифта ва арзиши филологии он низ муқаррар нагардида буд. Аз ин рӯ, диссертатсияи доктории Тоҷибой Султонзода дар мавриди муаррифии яке аз қадимитарин шарҳҳои “Маснавии маънавӣ” таҳқиқоти аввалин маҳсуб мешавад, ки онро метавон ҳамчун маҳсули ҷустуҷӯҳои тӯлонӣ ва пурсамари муаллиф арзёбӣ намуд.

Сарчашмаи меҳварии диссертатсияро як қатор нусхаҳои хаттию чопии шарҳҳои маъруфи «Маснавии маънавӣ» ташкил додааст, ки қидмати таърихии онҳо ба арзиши аслии қор дучанд меафзояд. Гузашта аз ин, муҳаққиқ бо осори илмию адабии олимони ватанию хоричӣ аз наздик ошно шуда, аз усули таҳқиқ ва бозёфти илмии онҳо суди фаровон бардоштааст. Тоҷибой Султонзода оид ба шарҳҳои “Маснавии маънавӣ” ва дараҷаи омӯзиши онҳо дар доираҳои гуногуни адабӣ ва илмӣ маълумоти муфассалеро ба қалам меорад, ки манзараи умумии таҳқиқоти осори Мавлоно ва шарҳҳои маъруфи онро пеши назар ҷилва мекунад. Диссертант дар қори худ ҳадафи таҳқиқоташро, аз як тараф, агар дар муаррифии шарҳи “Қавохир-ул-асрор ва завоҳир-ул-анвор”-и Камолуддин Ҳусайни Хоразмӣ арзёбӣ намояд, аз ҷониби дигар, ироаи арзиш ва вижагиҳо, таъсиру нуфуз ва ҷойгоҳи онро дар ташаккули шарҳнигорӣ бар “Маснавий” вазифаи меҳварии худ қарор додааст.

Боби якуми диссертатсия, ки “Сайри таърихии шарҳнависӣ бар “Маснавии маънавӣ” ном дорад, аз се фасл иборат аст. Муҳаққиқ ба таърихи таҳаввули шарҳнависӣ бар “Маснавий” рӯчӯ намуда, дар фасли аввал оид ба нахустин шореҳони “Маснавий” маълумот медиҳад. Дар ин самт пажӯҳиши Тоҷибой Султонзода бо шеваи хосси илмӣ сурат гирифта, мавсуф андешаҳои худро оид ба маърифати “Маснавий” ва дар баробари ин, муносибати Мавлоноро нисбат ба ин масъала бо мисолҳои муътамад баён месозад. Муаллиф ба хулосаҳои дурусти илмию аввалин шореҳи “Маснавий” будани Мавлоно, сарчашмаи шарҳи мушкilotи “Маснавий” будани абёти дигари худӣ ин шоҳасари ирфонӣ, аз сарчашмаҳои муътамади шарҳи “Маснавий” будани рисолаи Фаредуни Сипаҳсолор ва “Маноқиб-ул-орифин”-и Аҳмади Афлокӣ ва ғайра мерасад, ки ниҳоят ҷолиб ва бебаҳс мебошад.

Фасли дувуми боби аввали диссертатсия, ки “Оғози шарҳнависӣ бар «Маснавии маънавӣ» дар Мовароуннаҳру Хуросон” унвон дорад, низ аз назари маводи таҳқиқ, усули таҳқиқ ва хулосаҳои илмӣ сухани тоза дар мавриди омӯзиши таърихи шарҳнависӣ дар Мовароуннаҳру Хуросон аст. Муаллиф дар ин фасл оид ба шарҳҳои «Кунуз-ул-хақоик» ва «Ҷавохир-ул-асрор ва завоҳир-ул-анвор»-и Камолуддин Ҳусайни Хоразмӣ, шарҳи абёти найномаи Яъкуби Чархӣ ва Мавлоно Абдуррахмони Ҷомӣ маълумот медиҳад. Дар фасли сеюм шарҳхоро муаллиф аз назари забон, ҳаҷму муҳтаво ва анвоё дастабандӣ менамояд. Муаллифи диссертатсия нахуст шарҳхоро аз назари забон тавсиф намуда, шарҳҳои форсӣ, туркӣ, арабӣ, англисӣ ва олмонӣ, ҳиндиро дар алоҳидагӣ дар асоси санадҳо муаррифӣ мекунад. Дар навбати дигар, махсусияти шарҳномаҳоро дар ин ё он забон зикр намуда, баъзе аз маълумоти ҷолибро баён месозад.

Дар боби дувуми диссертатсия, ки «Камолуддин Ҳусайни Хоразмӣ ва нақду таҳлили «Ҷавохир-ул-асрор»-и ӯ» унвон дошта, аз ҳафт фасл ва чор зерфасл иборат аст, Тоҷибой Султонзода дар бораи рӯзгору осори Камолуддин Ҳусайни Хоразмӣ, фаъолияти шоирии ӯ, муаррифии нусхаҳо ва сабаби таълифи шарҳи Хоразмӣ, баррасии мақолоти даҳгонаи шарҳи Хоразмӣ, иртиботи мақолоти даҳгонаи шарҳ бо «Маснавии маънавӣ», равишҳои шарҳи “Маснави” дар “Ҷавохир-ул-асрор”, сарчашмаҳои шарҳи “Ҷавохир-ул-асрор” ва ғайра изҳори назар мекунад. Муҳаққиқ дар суханшиносии муосир бори аввал ҳаёт ва фаъолияти Камолуддин Ҳусайни Хоразмиро ба риштаи таҳқиқ кашида, аз арзиши баланди осори ин адиби соҳибистеъдод иттилоъ медиҳад. Дар баробари ин, паҳлӯҳои мухталифи эҷодиёти Хоразмиро таҳқиқ карда, доир ба ҳар як самти он ба хулосаҳои дақиқи илмӣ мерасад. Чунончи, дар мавриди каломи адиб менависад: «Дар каломи Хоразмӣ гоҳ партави каломи мансури Хоҷа Абдуллоҳи Ансорӣ, гоҳ латофату зебӣ ва равонии «Гулистон»-и Шайх Саъдӣ, гоҳ таъсири каломи мушкилу душворсабки Ибни Арабӣ ва гоҳ таъсири осори мансури сӯфия, аз ҷумла «Табакот-ус-сӯфия»-и Абӯабдуррахмони Суллаймӣ, «ал-Лумаъ фӣ-т-тасаввуф»-и Абӯнасири Сарроҷ, «Рисолаи Кушайрия»-и Абдулқосими Кушайрӣ, «ат-Таъарруф»-и Калободӣ, «Кашф-ул-маҳҷуб»-и Усмони Ҳуҷвирӣ, «Тазкират-ул-авлиё»-и Шайх Аттор, «Мирсод-ул-ибод»-и Наҷмуддини Розӣ, «Эҳё-ул-улум»-и Имом Ғаззоли ва ғ. эҳсос мегардад” (Диссертатсия, сах.143). Ин нуқтаи назари муаллиф аз он шаҳодат медиҳад, ки Камолуддин Ҳусайни Хоразмӣ аз суханварон ва суханшиносони муқаррарӣ набуда, дар таърихи суханшиносии форсу тоҷик дар баробари мақому манзалати шоистаро молик будан, барои пешрафти минбаъдаи илми филологияи асримиёнагии форсу тоҷик таъсири назаррас гузоштааст. Шарҳи «Ҷавохир-ул-асрор ва завоҳир-ул-анвор»-и бехтарин

намунаи шарҳҳо ҳам аз лиҳози қадимӣ будан, ҳам аз лиҳози усулу сабки тасниф, ҳам аз назари забон ва ҳам аз дидгоҳи фарогирии мавод мебошад. Пайдост, ки Тоҷибой Султонзода барои муқаррар кардани арзиши воқеии илмии асар бо теъдоди фаровони сарчашмаҳои адабиву илмӣ ошно гашта, баъзе аз манобеъ ва маъхазҳоро бо «Ҷавоҳир-ул-асрор ва завоҳир-ул-анвор» мавриди муқоисаву муқобала қарор додааст. Чунончи, баъди пажӯҳиш ва муқоисаи «Рисолаи Сипаҳсолор» бо муқаддимаи шарҳи «Ҷавоҳир-ул-асрор ва завоҳир-ул-анвор» муҳаққиқ ба хулосае меояд, ки Хоразмӣ аз рисолаи Ҷавҳарбардоштҳои фаровон кардааст. Ин шеваи таҳқиқ имкон фароҳам овардааст, ки як қатор маълумотҳои тоза дар бораи зиндагиномаи Шамсуддини Табрезӣ, Ҷалолуддини Балхӣ, Баҳоуддин Валад, Ҷақеҳону донишмандони Балх, Фаҳри Розӣ, Алоуддини Қайқубод, Начмуддини Кубро ба даст ояд.

Дар боби сеvуми диссертатсия, ки “Шарҳнависӣ бар «Маснавии маънавӣ» дар Шибҳи қораи Ҳинд” унвон дорад, баррасии як қатор шарҳномаҳое, ки дар мактаби шарҳнигории Ҳинд ба вучуд омадаанд, аз ҷумла шарҳи “Муқошифоти разавӣ”-и Муҳаммадризои Лоҳурӣ, “Асрор-ул-ғуюб”-и Хоҷа Айюби Порсо ва “Махзан-ул-асрор”-и Валимуҳаммади Акбарободӣ мавриди таҳлилу натиҷагирӣ қарор дода шудааст.

Шарҳҳои мазкур низ бори аввал аз ҷониби диссертант ба доираи таҳқиқ кашида шуда, арзиши илмиву адабии онҳо муқаррар мегардад. Махсусан, масъалаи мақому манзалати Мавлоно ва сабабҳои густариши афқору фалсафаи ӯ дар сарзамини Ҳинд дар ҷодаи мавлавишиносӣ сухани тозаро эҳдо менамояд. Муҳаққиқ таъсир ва нуфузи Мавлоно дар Шибҳи қораи Ҳинд дар чор маврид мушоҳида мекунад, ки инҳо аз нуфузи Мавлоно ва осори ӯ байни форсизабонони Ҳиндустон, тарҷумаи ашъори шоир ба забонҳои гуногуни ин кишвар, тарҷума, тафсир ва таҳлиси “Маснавии маънавӣ” ба забонҳои хиндӣ ва шарҳнависӣ бар “Маснавии маънавӣ” мебошад.

Дар идома диссертант дар фаслҳои ҷудогона оид ба фаъолияти шарҳнигории Шайх Абдулатифи Аббосӣ, муаллифи шарҳи “Латоиф-ул-маънавӣ мин ҳадоиқ-ил-маснавӣ”, ки дар ин асар бештар оёту аҳодис ва калимоти арабии “Маснавӣ” ташреҳ шудаанд, шарҳи «Муқошифоти разавӣ»-и Муҳаммадризои Лоҳурӣ, ки дар он асосан ташреҳи калимай, зикри маъноӣ луғавӣ, асли баромади калима, баёни маъноӣ асли ва маҷозии калима, калимоти ҳаммаъно ва муқобилмаъноӣ он ба назар мерасад, “Асрор-ул-ғуюб”-и Хоҷа Айюби Порсо, ки дар он абёти душвор ва мушкилоти «Маснавӣ» тавзеҳ ёфтааст, «Махзан-ул-асрор»-и Валимуҳаммади Акбарободӣ, ки шарҳаш бештар дар заминаи тавзеҳи калима ва истилоҳот сурат гирифтааст, изҳори назар менамояд. Хулосаҳои диссертант дар охири фаслҳо ва боби мазкур хеле муҳаққиқона ва мӯшиқофона ҷамъбаст гардидаанд.

Маълумотҳои илмӣ ва натиҷаи таҳқиқоти диссертант барои таҳқиқи жарфои минбаъдаи ин асарҳо имконияти фарохеро фароҳам меорад.

Дар боби чоруми диссертатсия, ки “Шарҳҳои “Маснави” дар Осиёи Сағир” номгузори шудааст, суҳан дар бораи мактаби шарҳнигории туркӣ бар «Маснавии маънавӣ» меравад, ки тибқи маълумоти диссертант, он аз садаи XV оғоз ва дар садаи XVI густариш ёфтааст. Аз ҷумла, дар мавриди мактаби шарҳнигории туркӣ иттилооти бештареро ба қалам дода, қайд менамояд, ки яке аз махсусиятҳои мактаби шарҳнигории туркӣ талхис ва шарҳу тафсири “Маснавии маънавӣ” мебошад. Дар ин боб диссертант дар бораи “Ҷазираи маснави”-и Юсуфи Синачок, “Гулшани тавҳид” – шарҳи манзуми “Маснавии маънавӣ” маълумоти фаровонеро пешорӯи хонанда қарор медиҳад ва ба хулосаи дурусти илмӣ меояд, ки “таваҷҷуҳи рӯзафзунӣ туркҳо ба ашъори Мавлоно шорехони туркро бар он дошт, ки “Маснави”-ро бад-он забон низ тарҷума ва шарҳ кунанд” (Диссертатсия, сах. 333). Муҳаққиқ дар идома оид ба баъзе хусусиятҳои фарқкунандаи шарҳҳое, ки дар сарзамини Осиёи Сағир таълиф гардидаанд, маълумот додааст.

Ҳамин тариқ, диссертант масъалаи суннатҳои шарҳнависӣ бар «Маснавии маънавӣ»-и Мавлоно Ҷалолуддини Балхӣ ва сахми Камолуддин Ҳусайни Хоразмиро дар шарҳи китоби мазкур ба тариқи монографӣ таҳқиқ карда, силсилаи фаровони осори адабиро, ки ба шарҳи асари мазкур бахшида шудаанд, ба риштаи таҳқиқ кашида, арзиши онҳоро муайян намуда, ба шурӯҳоти мавҷуд баҳои сазовор дода, ба ин восита роҳи фарохеро дар пажӯҳишоти минбаъдаи шарҳшиносӣ бар “Маснавии маънавӣ” боз кардааст. Бо итминон метавон гуфт, диссертатсияи Тоҷибой Султонзода дар инкишофи мактаби шарҳшиносии тоҷик нақши бориз дошта, дурнамои минбаъдаи рушди шарҳшиносии “Маснавии маънавӣ”-ро муқаррар менамояд.

Тоҷибой Султонзода хулосаҳои илмии худро дар 32 банд ба қалам оварда, оид ба натиҷаҳои баррасӣ ва ҷустуҷӯҳои илмии худ дар ҳамаи фаслҳо ва бобҳои асараш бардоштҳои сахтеҳи назарӣ ироа менамояд.

Адабиёти истифодашуда аз рӯйи миқдор ва тартиби ҷобачогузори ва ҳаҷми диссертатсия мувофиқ ба меъёри талаботи корҳои диссертатсионӣ мебошад.

Таҳқиқи анҷомдодаи Т. Султонзода доманаи хеле фарох дорад, аз ин рӯ, дар диссертатсия баъзе камбудихо низ ба назар мерасанд, ки зикри чанде аз онҳоро барои бехтар гардидани сифати кори муаллиф дар таҳқиқоти ояндааш зикр менамоем:

1. Муаллиф яке аз ҳадафҳои аслии таҳқиқи худро муайян намудани арзиши шарҳҳое қарор медиҳад, ки дар кишварҳои Туркия, Эрон ва Ҳинд таълиф ёфтаанд (Диссертатсия, сах. 11), аммо дар диссертатсия фасли

алоҳидае ба ин мавзӯи ихтисос дода нашудааст. Ҳарчанд дар хилоли фаслҳои ҷудогона ишораҳои дар ин маврид ба чашм меҳуранд.

2. Муаллиф дар диссертатсия баён мекунад, ки: “Қорҳои дар заминаи таҳқиқи шарҳҳои “Маснавии маънавӣ” навишташударо метавон ба се даста тақсим намуд:

а) мақолоти алоҳида, ки дар онҳо оид ба шарҳҳои “Маснави” маълумоти муқаддамотӣ дода шудаанд;

б) шарҳнависӣ бар дostonҳо ва ҳикоеҳои алоҳидаи “Маснави”;

в) таҳияи фарҳанги луғоти “Маснави” (Диссертатсия, сах. 9).

Аммо, чунонки дида мешавад, ба истиснои дастаи аввал ду дастаи дигар асарҳои таҳқиқӣ набуда, осори таълифие ҳастанд, ки дар заминаи “Маснави” нигошта шудаанд.

3. Унвони бархе фаслҳои диссертатсия аз нигоҳи илмӣ бознигарӣ меҳоянд, ба монанди “Қамолуддини Қоразмӣ – шоири мумтоз” (сах. 63), “Пайвандҳои рӯҳонии Қавлоно бо Қинд” (сах.183), “Қулшани тавҳид” – шарҳи манзуми “Маснавии маънавӣ” (сах. 322).

4. Номи боби қорум ба тарзи “Шарҳҳои “Маснави” дар Осиёи Сағир” оварда шудааст. Қуб мебуд, ки номи асар дар боби мақкур на ба тарзи “Маснави”, балки ба шакли “Маснавии маънавӣ” қурра навишта мешуд.

5. Баъзе қалимаҳо бо ду шакли навишт сабт шудаанд: аҳаммият (сах.: 11, 16, 39, 44, 71, 93, 99), аҳамият (45, 208), муҳимми (сах. 218), муҳими (сах.: 109, 152). Қамчунин, бархе қалимаҳо, аз қабилӣ шухрат, муътабар, уҳда, орзу ва монанди инҳо бо ў-и дароз навишта шудаанд. Дар матни диссертатсия бархе қалимаву ибораҳои нодурусте, ба мисли “аз беҳтарин шарҳи” (сах. 6), “фарорӯдӣ” (сах. 8), “аввалин шарҳи «Маснавии маънавӣ»-ро асос қузошт” (сах. 62) ва монанди инҳо ба чашм мерасанд.

6. Дар диссертатсия баъзан ғалатҳои имлоӣ ва техникаӣ дар зикри номи қасон ва қитобҳо ба чашм мерасанд, ба мисли чунин маворид: Қачмиддини Қубро – Қачмуддини Қубро, “Ат-таъарруф” – “Таъарруф”, Нишопурӣ – Нишобурӣ, Шамсиддин – Шамсуддин, “Асрор-ул-ғуюб” – “Асрор-ул-ғиюб” ва ғайра.

7. Дар автореферат (ба забони русӣ) низ баъзе ғалатҳо дида мешаванд. Аз қумла, дар бандҳои [8-А] ва [9-А]-и «Қитобнома» номи шорех ба шаклҳои «Қамаладдин» ва «Қамоляддин» оварда шудааст

Албатта, ин қамбудию норасоӣҳо қузианд ва қусни диссертатсияи Султонзода Тоқибой Султониро қоста намегардонанд.

Бо таҳқиқ ва таҳлили мавзӯи мақкур муҳаққиқ ба яке аз масоили хеле муҳимми маърифати адабиёт – шарҳшиносии «Маснавии маънавӣ» таҳқиқоти муқаммали илмиро ба анҷом расонидааст, ки маводи илмии назариявию

амалии таҳқиқгардидаи он барои шинохти рамзҳои ин асари ирфонӣ мусоидат менамояд.

Мақолаҳои илмӣ доир ба мавзӯи таълифнамудаи муаллифи диссертатсия, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА ФР ва КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидаанд, фарогири мазмуни асосии диссертатсияи мазкур мебошанд.

Автореферат (бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ) ва хулосаи мухтасари диссертатсия (бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ) ба талаботи мавҷуда ва роиҷи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, мазмун ва муҳтавои асосии таҳқиқро пурра инъикос кардааст.

Дар маҷмӯъ, диссертатсияи Султонзода Тоҷибой Султонӣ дар мавзӯи “Камолуддин Ҳусайни Хоразмӣ ва суннатҳои шарҳнависӣ бар “Маснавии маънавӣ”-и Мавлоно Ҷалолуддини Балхӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филологӣ пешниҳод гардидааст, кори илмӣ пурра ба анҷомрасида буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 10.01.01. – Адабиёти тоҷик мебошад.

Мудири кафедраи таърихи
адабиёти тоҷики ДМТ, доктори илмҳои
филологӣ, профессор

Мисбоҳиддини Нарзиқул

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, х. Рӯдакӣ 17.

Тел.: +992 372 21 7711

E-mail: tgnu@mail.tj

<http://www.tnu.tj>

Имзои М. Нарзиқулро тасдиқ мекунам.

Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДМТ

Тавқиев Э. Ш.